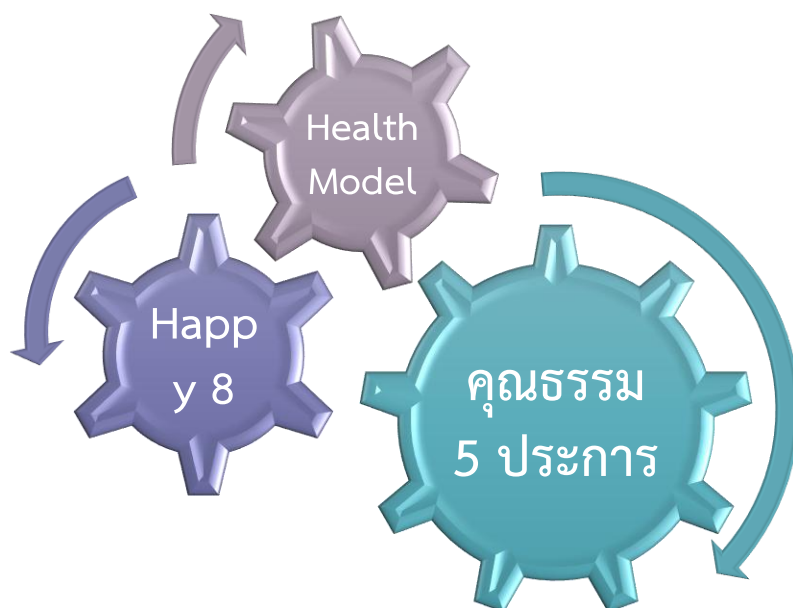

รายงานการถอดบทเรียน

การขับเคลื่อนหน่วยงานคุณธรรม และองค์กรแห่งความสุขที่มีคุณภาพ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (รอบ ๖ เดือนแรก)

คณะทำงานส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส
ศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ

คำนำ

ศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ ได้ดำเนินโครงการพัฒนาองค์กรสู่การมีคุณธรรม ความโปร่งใสและเป็นองค์กรแห่งความสุขที่มีคุณภาพ ขึ้น โดยมีการดำเนินกิจกรรมตามแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และป้องกันการทุจริต กรมอนามัย (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) และขับเคลื่อนหน่วยงานให้เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบคุณธรรมเป้าหมาย “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู” Happy Workplace และค่านิยมองค์กร Health โดยเป็นข้อมูลจากการระดมความคิดเห็นของบุคลากรทุกคน เพื่อให้ตรงกับสถานการณ์และบริบทของหน่วยงานมากที่สุด มีการกำหนดปัญหาที่อยากแก้ และความดีที่อยากทำ ดังนี้

ปัญหาที่อยากแก้

๑. การสร้างความรอบรู้ด้านการเงิน ประหยัด พอเพียง
๒. การสร้างความรอบรู้ด้านคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต
๓. การปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ความดีที่อยากทำ

๑. การสร้างการสื่อสารที่ดีภายในองค์กร
๒. การส่งเสริมการสอนงานรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง
๓. กิจกรรมจิตอาสา ทำดีเพื่อประชาชน

บทสรุปผู้บริหารในการพัฒนาและขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม

ศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ เป็นหน่วยงานที่มีวิสัยทัศน์องค์กรหลักด้านข้อมูลสารสนเทศ และนวัตกรรม ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม กลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ ตอบสนองภารกิจกรมอนามัยที่เป็นองค์กรหลักของประเทศในการสร้างสังคมรอบรู้สู่สุขภาพดีทุกช่วงวัย อนามัยสิ่งแวดล้อมได้มาตรฐาน พร้อมทั้งมุ่งเน้นบุคลากรกรมอนามัยเป็นต้นแบบองค์กรคุณธรรม ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลกรมอนามัยระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งประกอบด้วย ๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การบริหารและพัฒนาอัตรากำลังรองรับสังคมการทำงานที่หลากหลาย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพที่หลากหลายสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความสุขให้กับบุคลากรและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และกำหนดเป้าประสงค์ความสำเร็จ ๕ เป้าประสงค์ ได้แก่ ๑.มีอัตรากำลังเพียงพอรองรับสังคมการทำงานที่หลากหลาย ๒.การบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีความคล่องตัว (Agile) ๓.ทรัพยากรบุคคลมีสมรรถนะ ทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ๔.บุคลากรมีคุณธรรมจริยธรรม ๕.บุคลากรมีความสุข ความผูกพันและสมดุลชีวิตกับการทำงาน (ที่มา : รายละเอียดตัวชี้วัดแผนยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลกรมอนามัย ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ,กองการเจ้าหน้าที่ กรมอนามัย)

โดยศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ฯ ได้มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีการตระหนักเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และการป้องกันทุจริตตลอดมา พร้อมทั้งจัดทำแผนการขับเคลื่อนหน่วยงานคุณธรรม และองค์กรแห่งความสุขที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อภาครัฐที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ปลอดภัยการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับ สร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนมีความตื่นตัว ละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ มีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในปี ๒๕๘๐ และแผนปฏิบัติราชการด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) โดยมีเป้าหมายคือ มีระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในวิถีใหม่ที่มีความเข้มแข็งและมีความยั่งยืน โดยมีหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม ให้ปรากฏชัดเป็นรูปธรรม นำสู่การเป็นกระทรวงคุณธรรม (Moral Ministry of Public Health) ภายใต้คุณธรรม ๕ ประการ คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู ค่านิยมของบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข “MOPH” และ Health Model และ องค์กรแห่งความสุข ๘ ประการ (Happy Workplace) ตามแนวคิด Happy ๘ เพื่อเป็นกรอบในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในหน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นกลไกในการขับเคลื่อนหน่วยงานคุณธรรม และองค์กรแห่งความสุขที่มีคุณภาพ

ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ :

ศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ ได้ดำเนินการจัดโครงการพัฒนาองค์กรสู่การมีคุณธรรม ความโปร่งใสและเป็นองค์กรแห่งความสุขที่มีคุณภาพขึ้น เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลกรมอนามัยระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และพัฒนาทักษะ สมรรถนะของบุคลากรของศูนย์อนามัยฯ ให้เป็นองค์กรที่มีหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคุณธรรม และความโปร่งใสในทุกกระบวนการ ตลอดจนสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของบุคลากรกรมอนามัยและเป็นการหลอมรวมระหว่างชีวิตส่วนตัวกับชีวิตการทำงานเข้าด้วยกัน จึงได้สรุปการจัดทำข้อมูลและความรู้ วิเคราะห์ ทบทวนสถานการณ์ ปัญหาการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใส รวมถึงกำหนดมาตรการ จัดทำแผนและขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล โดยใช้กลยุทธ์ PIRAB สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม โดยมีการจัดกิจกรรมเพื่อประกาศเจตนารมณ์ต่อต้านการทุจริตฯ ประกาศเจตนารมณ์นโยบาย No gift Policy และร่วมกันระดมความคิดเห็นในการวิเคราะห์ “ปัญหาที่อยากแก้” และ “ความดีที่อยากทำ” ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบทของศูนย์ฯ

๒. หน่วยงานมีการแต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความโปร่งใส เพื่อดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการ มาตรการ แนวทางรวมไปถึงขับเคลื่อนและสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

๓. บุคลากรทุกคนในหน่วยงานให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดร้อยละ ๑๐๐ และถือปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน

๔. คณะทำงานฯ ได้ดำเนินงานตามกิจกรรมในแผนการขับเคลื่อน โดยมีการประเมินผลการดำเนินงาน ถอดบทเรียนและติดตามกิจกรรม เพื่อสามารถนำข้อมูลไปปรับใช้และวางแผนในการดำเนินงานด้านขับเคลื่อนคุณธรรม ในปีต่อไป

๕. ส่งเสริมให้บุคลากรมีการส่งผลงานเข้าร่วมประกวดในเวทีต่างๆ ทั้งภายในกรมอนามัยและภายนอกกรมอนามัย จัดตั้งทีมที่ปรึกษาสำหรับการส่งผลงาน เช่น คนดีศรีอนามัย , ข้าราชการพลเรือนดีเด่น รวมถึงมอบรางวัลให้กับบุคลากรต้นแบบคุณธรรม ๕ ประการ ภายในหน่วยงาน

๖. สร้างเครือข่ายคุณธรรม เช่น หน่วยงานภายในจังหวัด ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหน่วยงาน โดยมี ติดต่อสื่อสาร ประสานงานและร่วมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานร่วมกัน อย่างต่อเนื่องและมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีเสมอมา

จากผลการประเมินตอบแบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในของกรมอนามัย (IIT) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (๕ เดือนแรก) พบว่า ในภาพรวม ได้ผลคะแนนการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน ร้อยละ ๙๕.๒๙ คะแนน ผ่านเกณฑ์กำหนดภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ร้อยละ ๘๕) และผ่านค่าเป้าหมาย ITA กรมอนามัยที่กำหนดที่ร้อยละ ๙๕ คะแนน การรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) ของศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (๕ เดือนแรก) พบว่า ในภาพรวม ร้อยละ ๙๘.๘๑ คะแนน ระดับความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมฯ ในรอบ ๖ เดือนแรก ดำเนินการแล้วเสร็จ ๑๗ กิจกรรม จากกิจกรรมทั้งสิ้น ๑๗ กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

- บุคลากรมีการดำเนินงานในพื้นที่ห่างไกลและใช้เวลาในการดำเนินงานในพื้นที่ค่อนข้างนาน ทำให้ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานล่วงหน้าและมีการปรับเปลี่ยนวันในการขับเคลื่อนกิจกรรมภายในหน่วยงานบางครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมในหน่วยงานมากที่สุด
- เนื่องจากบุคลากรมีน้อยทำให้คณะทำงานฯ บางท่านเป็นคณะทำงานฯ มากกว่า ๑ คณะ ส่งผลให้การทำงานร่วมกับคณะทำงานองค์กรคุณธรรมฯ มีน้อยลง

ข้อเสนอต่อกระทรวงสาธารณสุขเพื่อการพัฒนาองค์กรคุณธรรมและความสุขอย่างยั่งยืน

- พัฒนารูปแบบการประเมินผลวัดการรับรู้ หรือผลประเมินด้านต่างๆ อย่างชัดเจน เข้าใจง่ายต่อบุคลากรทุกระดับ และภาคีเครือข่าย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก
- มีแนวทางในการดำเนินงานขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม อย่างชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

